

[Undervisningsministeren]

som om mesterlæren i højere grad end efg løste ungdomsarbejdsløsheden, som spørgeren antyder. Som et eksempel på, at denne betragtning er uholdbar, bør det fremhæves, at efg i langt højere grad end lærlingeuddannelserne åbner op for kvinderne i uddannelser, der ellers traditionelt har været forbeholdt mænd. Som spørgeren vil vide, er arbejdsløsheden blandt unge kvinder væsentlig større end blandt unge mænd.

I begrundelsen nævner spørgeren, at jeg har bebudet et lovforslag om mesterlærens afskaffelse. Dette er ikke rigtigt. Jeg har i forbindelse med debatten i folketinget den 19. april 1979 lovet et »konkret udspil til løsning af problemerne for det 10.-12. uddannelsesår«. Det var den dagsorden, et flertal i folketinget stemte for under debatten, og som jeg selvfølgelig vil efterkomme.

Til økonomiministeren (5/9 79) af:

Thorndahl (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor stor netto-virkning på betalingsbalanceunderskuddet for 1979 de i 1979 allerede gennemførte og skønnede olieprisstigninger vil medføre?«

(Spm. nr. 1456).

Begrundelse.

Det væsentligste element i den mellem socialdemokratiet og venstre indgåede regeringsaftale var et betalingsbalanceunderskud i 1979 på højst 6,5 mia. kr. – en aftale, som venstres politiske ordfører hr. Uffe Ellemann-Jensen simpelt hen fastslog var SV-regeringens eksistensberettigelse.

Det viste sig imidlertid, at betalingsbalanceunderskuddet for den første halvdel af 1979 med 6,8 mia. kr. allerede oversteg den for hele året aftalte øvre grænse.

På nuværende tidspunkt skønnes betalingsbalanceunderskuddet at blive omkring 12-13 mia. kr.

Regeringen har søgt at bortforklare denne sprængning af regeringsaftalen med henvisning til, at landet skal betale 5-6 mia. kr. mere for olien, en merudgift, der skulle kunne forklare hovedparten af forskellen mellem regeringsaftalen og det betalingsbalanceunderskud, vi kan forvente.

Det er imidlertid i den almindelige økonomiske teori en anerkendt forudsætning, at

forbrugerne ikke kan bruge deres penge mere end én gang. De penge, forbrugerne således må anvende til at betale olieprisstigningerne, kan de selvsagt ikke også anvende til at købe varer for i udlandet. Og dette forhold begrænser naturligvis betalingsbalancevirkningen af olieprisstigningerne.

En række fremtrædende økonomer er derfor også af den opfattelse, at olieprisstigningerne kun forværrer vort betalingsbalanceunderskud med 2-3 mia. kr. Hvis dette er rigtigt, så har regeringen, selv når man ser bort fra olieprisstigningerne, overskredet det mellem regeringspartierne fastsatte maksimale betalingsbalanceunderskud med ca. 50 pct.

Besvarelse (11/9 79):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Som anført i finansministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1378 må fordyrelsen af nettoimporten af energi som følge af prisstigningerne anslås at belaste betalingsbalancen med ca. 5 mia. kr. fra 1978 til 1979 og med yderligere ca. 2 mia. kr. fra 1979 til 1980 alene i kraft af de prisstigninger, der vil være indtruffet i løbet af 1979. De videre virkninger af energiprisstigningerne på det økonomiske forløb og dermed betalingsbalanceudviklingen vil – som anført i finansministerens svar – i høj grad bero på den internationale økonomiske udvikling i den kommende tid.

Hvad specielt angår virkningerne på forbrugsefterspørgselen af de højere energipriser skal bemærkes, at husholdningernes reaktion på købekraftsbekæringen kan give sig udslag i såvel deres forbrugs- som opsparingsdispositioner. Hvor kraftigt – og især hvor hurtigt – forbrugsefterspørgselen og dermed importen vil gå ned som følge af købekraftsbekæringen er usikkert. Det spiller her en rolle, at der som følge af forventninger om fortsatte energiprisstigninger igennem året efter alt at dømme er sket en ekstraordinær lageropbygning af fyringsolie hos forbrugerne i den forløbne del af året. Da energiprisopgangen først vil være slået fuldt igennem i sidste del af 1979, vil virkningerne af købekraftsbekæringen derfor først for alvor vise sig i slutningen af året.

På denne baggrund forekommer det rimeligt at antage, at belastningen af betalingsbalancen i 1979 stort set vil svare til pristigningen på de foran anførte 5 mia. kr.